

۲۲۰۹۷۸۹

به نام خدا

ظرفیت سازی در گمرک

تألیف و ترجمه

مریم محبی، وحید محمدنقوایی

دکتر یوسف شریف پور، سیمین نوربخش

شرکت چاپ و نشر بازرگانی

وابسته به موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

تهران ۱۴۰۰

عنوان و نام پدیدآور: ظرفیت‌سازی در گمرک / تألیف و ترجمه مریم محبی... [و دیگران]. تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۶۰ ص:، مصور (بخشی رنگی)، جدول.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۸-۸۹۸-۰

وضعیت فهرست نویسی: چاپ
یادداشت: تألیف و ترجمه مریم محبی، وحید محمدتقوایی، یوسف شریف‌پور، سمین نوربخش
یادداشت: کتابخانه
موضوع: گمرک
موضوع: Customs administration
موضوع: گمرک -- تکنولوژی اطلاعات
موضوع: Customs administration -- Information technology
موضوع: شناسه افزوده: محبی، مریم، ۱۳۶۲-
رده بندی کنگره: HJ۶۶۰۹
رده بندی دیویی: ۳۵۲/۴۲۸
شماره کتایشناسی ملی: ۷۶۵۲۰۵۵
اطلاعات رکورد کتایشناسی: فبا

شرکت چاپ و نشر بازرگانی

وابسته به مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

ظرفیت‌سازی در گمرک

تألیف و ترجمه: مریم محبی، وحید محمدتقوایی، دکتر یوسف شریف‌پور، سمین نوربخش
ویراستار علمی: دکتر مهدی محرمی

صفحه‌آرا: سولماز دمندانی

طراح جلد: پاشا دارابی

چاپ اول: تابستان ۱۴۰۰

قیمت: ۳۰،۰۰۰ تومان

تیراژ: ۳۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۸-۸۹۸-۰

لینوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و نشر بازرگانی

«کلیه حقوق محفوظ و مخصوص شرکت چاپ و نشر بازرگانی است.»

نشانی: تهران، خیابان کارگر شمالی، نبش کوچه همدان، شماره ۱۲۰۴

توزیع و پخش: ۶۶۹۳۹۳۲۹ - ۰۲۱ / فروشگاه مرکزی: ۶۶۴۲۵۱۱۸ - ۰۲۱

واحد نشر مکتوب: ۶۶۴۳۹۲۰۶ - ۰۲۱

واحد نشر الکترونیک: ۶۶۴۳۹۲۰۲ - ۰۲۱ / digital.cppc.ir

فروشگاه‌های اینترنتی: WWW.CPPC.ir / WWW.1CPPC.ir / www.takbab.com

پیشگفتار

این کتاب، گردآوری مطالبی مرتبط با حوزه ظرفیت‌سازی در گمرک می‌باشد که با تمرکز بر کتاب ظرفیت‌سازی نوشته ریکاردو تروینو چاپا (Ricardo Trevino Chapa) مدیر ظرفیت‌سازی سازمان جهانی گمرک، تدوین و تالیف شده است. به منظور پربارتر کردن موضوع، علاوه بر ترجمه کتاب مذکور، مطالب دیگری نیز از سایر منابع مثل سازمان ملل و سازمان جهانی گمرک به آن اضافه گردیده است. در واقع، این کتاب صرفاً ترجمه نبوده و ضمن رعایت امانت و اخلاق، دارای الحاقاتی نیز می‌باشد تا مطالب برای خوانندگان گرامی، به روشنی و با زیبایی ساده ارائه گردد. علاوه بر این، به منظور افزایش جذابیت، از شکل‌ها و نمودارهای مختلفی در این مجموعه استفاده شده است. فصل اول به کلیاتی در مورد ظرفیت‌سازی در گمرک و چارچوب برنامه استراتژیک سازمان جهانی گمرک می‌پردازد و سایر فصول، زیرمجموعه‌های این برنامه استراتژیک را به تفصیل بیان می‌نمایند.

برخود لازم می‌دانیم ضمن تقدیر از حمایت مرکز آموزش، تحقیقات و ظرفیت‌سازی گمرک ایران از تلاش و زحمات ارزشمند جناب آقای بهروز قره‌بیگی ناظر محترم گمرکات استان بوشهر در پیشبرد اهداف گمرک ایران، صمیمانه قدردانی نماییم. نداوم حضور و تاثیر آن بزرگوار را در مجموعه، مسئلت داریم.

فهرست مطالب

پیشگفتار	۳
مقدمه	۹
فصل اول: برنامه استراتژیک ظرفیت سازی	۱۱
مقدمه	۱۱
نیازها و چالش های ظرفیت سازی در گمرک	۱۲
نقش سازمان جهانی گمرک در ایجاد ظرفیت سازی	۱۳
فصل دوم: استراتژی ها	۱۵
استراتژی ها	۱۵
برنامه مرکاتور	۱۶
سیج کارشناسان	۱۸
فرایند اعتبار سنجی	۲۰
رویکرد منطقه ای	۲۰
رویکرد توسعه سازمانی گمرک	۲۳
تعریف فعال کننده های رویکرد توسعه سازمانی	۲۳
افراد	۲۳
شرکا	۲۴

۲۴	اراده سیاسی
۲۴	عناصر تقویت‌کننده
۲۵	۱. توسعه منابع انسانی
۲۴	۲. پشتیبانی مشاوره استراتژیک
۲۶	۳. تعامل ذینفعان
۲۶	۴. یکپارچگی
۲۷	استراتژی‌ها
۲۷	۱. پشتیبانی و ارائه مشاوره استراتژیک
۲۸	۲. توسعه منابع انسانی
۲۹	۳. تمامیت
۳۵	۴. مشارکت میان‌المللی
۳۵	۵. برابری جنسیتی
۳۱	فصل سوم: افراد
۳۱	یادگیری و رشد افراد
۳۱	توسعه مبتنی بر شایستگی برای تداوم اصلاحات
۳۲	انف (چارچوب اصول و عملکردهای حرفه‌ای گمرکی
۳۲	ب) ابزار تشخیصی توسعه افراد
۳۳	عناصر توسعه مبتنی بر شایستگی
۳۳	عنصر تعیین نیازمندی‌های توسعه
۳۴	عنصر برنامه‌ریزی برای تأمین نیازها
۳۴	عنصر انجام وظایف
۳۴	عنصر ابزارهای آموزشی
۳۴	عنصر سنجش مهارت‌ها
۳۵	پیکارد PICARD
۳۸	سامانه کلیک (LiKC)

مقدمه

در پی تصمیم شورای سازمان جهانی گمرک در ژوئن ۲۰۰۹، کمیته ظرفیت سازی برای اولین بار در سپتامبر ۲۰۱۰ تشکیل جلسه داد. از آن زمان، اداره ظرفیت سازی سازمان جهانی گمرک از توسعه ادوات گمرک و پرسنل آنها در سراسر جهان حمایت کرده است.

کمیته ظرفیت سازی مجمع جهانی برای تبادل اطلاعات مربوط به اصلاح و مدرنیزاسیون گمرک است. دهمین نشست آن که در سال ۲۰۱۹ برگزار شد، تعهد مداوم گمرکات و ذینفعان توسعه را در پشتیبانی برای ایجاد یک سوئیس گمرکی مدرن و حرفه‌ای نشان داده است. تغییرات مداوم در چشم انداز اقتصادی جهان، همراه با فناوری‌های جدید و سایر روندهای در حال ظهور، نیازهای جدیدی را برای اعضای سازمان جهانی گمرک و اولویت‌های جدیدی را برای بهبود عملکرد گمرکات ایجاد کرده است. اکنون جامعه ظرفیت سازی گمرک با توجه به تجربیات گذشته به آینده می‌نگرد. علی‌رغم دستاوردهای گذشته، هنوز راهی طولانی در پیش داریم. امروزه استراتژی ظرفیت سازی به‌روز شده است به طوری که بتواند تغییر در محیط‌های عملیاتی و حمایت از اعضا برای مقابله با چالش‌های قرن ۲۱ و تأمین انتظارات دولتهایشان را لحاظ کند.

استراتژی تجدید نظر شده، مطابق با برنامه استراتژیک ۲۰۲۲-۲۰۱۹ سازمان جهانی گمرک، منعکس کننده نظرات جامعه بین‌المللی گمرک است و خواستار رویکردی هدفمند، هماهنگ و با منابع کافی برای ظرفیت سازی در گمرک است. این استراتژی

از رویکردی مردم محور و مشارکتی پشتیبانی می‌کند که اعضا و کارکنان آنها را در قلب کلیه فعالیتها قرار دهد. برای اطمینان از پاسخگویی و مداخلات مثبتی بر نتایج، این استراتژی نقشها و مسئولیتهای هر بازیگر را در روند ظرفیت‌سازی مشخص می‌کند. این همچنین یک رویکرد جدید بر مبنای مدیریت پروژه مبتنی بر تغییر را پشتیبانی می‌کند، که توسط یک مکانیزم نظارت و ارزیابی قوی پشتیبانی می‌شود.

سازمان جهانی گمرک، کار خود را به عنوان یک سازمان عضو، برای یافتن راههای کمک و هدایت اعضای خود به سمت توسعه پایدار و دستیابی به اهداف مدرن‌سازی خود ادامه خواهد داد، چراکه معتقد است که این بهترین راه برای کمک به ایشان در نیل به رشد اقتصادی و اجتماعی آنهاست.

به منظور معرفی این برنامه استراتژیک، معاونت ظرفیت‌سازی سازمان جهانی گمرک اقدام به انتشار کتابی با این عنوان کرده است. ما کوشش می‌کنیم این کتاب را به بیانی ساده و روان و با توضیحات، اشکال و جداولی بیشتر خدمت خوانندگان گرامی، ارائه کنیم.

در ادامه، پیشگفتار این کتاب با قلم مدیر ظرفیت‌سازی سازمان جهانی گمرک، ریکاردو تروینو چاپا (Ricardo Trevino Chapa) آورده و درج شده است.

ریکاردو تروینو چاپا

(Ricardo Trevino Chapa)

مدیر ظرفیت‌سازی سازمان جهانی گمرک